

Abstract

In this study, the usages of youth language have been studied according to the levels of education and the genders of the secondary school, high school and university students. Youth can be defined as a critical process in which the young undergo versatile changes. Language is also influenced by this period when many changes are experienced in many aspects. The young produce an enjoyable, popular, sincere and informal language spoken among themselves to draw attention and show that they are different due to the period in which they live. Apart from standard language, youth language which we can sociolinguistically regard as a language variation are special language usages which the young produce among themselves. This study carried out to identify the students' youth language examples of usage is a descriptive study in which cross-sectional approach is used. The study group of the research consists of twenty secondary school students, twenty high school students who study at the central districts in Antalya Province in the academic year of 2016-2017 and twenty students who study at Akdeniz University. The study group contains totally sixty volunteer students, thirty of whom are males and thirty of whom are females. The participants in the study group have been equally selected according to the levels of education and genders. When choosing the study group, maximum variation sampling technique that is one of the purposive sampling methods has been used. The survey data have been collected by using the method of interview. Content analysis technique has been utilized during the analysis of data. When the research findings are studied, it has been observed that the usage of youth language have differed according to the levels of education depending on age. As a result of the survey, most of the students have acknowledged that they use youth language, this language variation does not pose a threat to Turkish Language and it is a popular language used frequently on social media. Additionally, as a result of the research it has been observed that the young apply to abbreviations in spoken and written language, neologize and use stereotyped expressions which only their social groups can understand.

Key Words: Sociolinguistics, Language Variation, Youth language, Examples of Usage

Özet

Bu çalışmada ortaokul, ortaöğretim ve üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine ve öğrenim düzeylerine göre gençlik dili kullanımları incelenmiştir. Gençlik dönemi, gençlerin çok yönlü değişim yaşadığı hassas bir süreç olarak tanımlanabilmektedir. Birçok açıdan değişimin yaşandığı bu dönemden dil de etkilenmektedir. Gençler, içinde buldukları dönemin etkisiyle dikkat çekmek ve farklı olduklarını ortaya koymak için kendi aralarında konuştukları eğlenceli, popüler, samimi, kuralsız bir dil ortaya çıkarmaktadır. Toplumdibilimsel yaklaşımla bir dil değişkesi olarak kabul edebileceğimiz gençlik dili, ölçünlü dilden farklı

¹Bu çalışma 10. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı'nda (UTEOK 2017) 'Öğrenim Düzeylerine Göre Gençlik Dili Kullanım Örnekleri' başlığıyla sunulan bildirinin genişletilmiş halidir.

² Prof. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, canbulatm@gmail.com

³ Yüksek Lisans Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, deniz00779@gmail.com

⁴ Yüksek Lisans Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, caglarmustafacagri@gmail.com

olarak gençlerin kendi aralarında oluşturdukları özel dil kullanımlarıdır. Öğrencilerin gençlik dili kullanımlarını belirleme amaçlı yapılan bu araştırma, kesitsel yaklaşım kullanılan betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında Antalya ili merkez ilçelerinde öğrenim gören 7. ve 8. sınıf 20 ortaokul öğrencisi, 11. ve 12. sınıf 20 ortaöğretim öğrencisi ile Akdeniz Üniversitesi lisans programlarında öğrenim gören 20 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubu 30 kız ve 30 erkek öğrenci olmak üzere toplam 60 gönüllü öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma grubundaki katılımcılar, öğrenim düzeylerine ve cinsiyetlerine göre eşit sayıda seçilmiştir. Araştırmanın verileri, görüşme yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizi sırasında içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırma bulguları incelendiğinde, gençlik dili kullanımlarının yaşa bağlı öğrenim düzeylerine göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Araştırma sonuçlarında öğrencilerin büyük bir bölümü, gençlik dilini kullandığını, bu dil değişkesinin Türkçe için bir tehdit olmadığını, sosyal medyada sıkça kullanılan popüler bir dil olduğunu bildirmişlerdir. Ayrıca araştırmanın sonuçları arasında gençlerin konuşma ve yazı dilinde kısaltmalara yer verdikleri, yeni sözcükler türettikleri, yalnızca kendi sosyal gruplarının anlayabileceği kalıplaşmış ifadeler kullandıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Toplumdilbilim, Dil değişkesi, Gençlik dili, Kullanım örnekleri.

Giriş

Toplum ve dil arasında çift yönlü bir ilişki vardır. Dilin oluşmasında ve gelişmesinde toplumun rolü büyüktür. Toplum için de dil vazgeçilmez bir araç olma niteliği taşır. Dil ve toplum arasındaki tüm etkileşimler toplumdilbilimin ilgi alanına girer. Toplumsal olan dili oluşturan milyonlarca sözden bahsedilebilir. Bu nedenle bir toplumda tüm bireylerin aynı şekilde konuşması beklenmemektedir. Bireyler farklı nedenlerle değişik dil türlerinden (König, 1991) yararlanabilirler. Toplum içinde de değişik toplumsal gruplar kendi dil kullanımlarını geliştirmektedir. Bu grupların dilleri; zaman, yaşadığı çevre, meslek, eğitim durumu, cinsiyet, aile, yaş vb. gibi birçok değişkenden etkilenmektedir. Bu değişkenlerin etkisiyle toplumun her katmanında farklı dil kullanımları meydana gelmektedir. Bu özel dil kullanımlarının her birine toplumdilbilimde dil değişkesi adı verilmektedir (İmer, Kocaman ve Özsoy, 2011).

Moureau (1997) bir toplumdaki dil değişkelerini; yöresel, toplumsal, artsüremsel ve bağlamsal olmak üzere dört başlıkta sınıflandırmaktadır. Yöresel değişke, dillerin bölgelere göre farklılaşma durumudur. Toplumsal değişke, toplumun farklı katmanlarındaki sosyal grupların yaş, cinsiyet, öğrenim düzeyi, meslek vb. gibi çeşitli değişkenlere göre farklılaşan dil kullanımlarıdır. Artsüremsel değişke dillerin tarih içindeki değişimleriyle ilgilidir. Bağlamsal değişke için Arif Nihat Asya'nın şu dörtlüğü oldukça açıklayıcı niteliktedir.

Bilirsiniz destanlarda destanca konuştuğumu

Divanlılar arasında divanca konuştuğumu

"En tatlısı bu!" derdiniz duysanız evde altınca

Torunum küçük Hakan'la Hakan'ca konuştuğumu!

(Asya, 2007: 265)

Asya bu dörtlükte bağlama göre dilini farklı farklı kullanabildiğini vurgulamak istemektedir. Toplumdilbilimsel bir gerçekliğe dikkat çekerek (Börekçi, 2009) destanca, divanca ve Hakanca olmak üzere üç dil türünden bahsetmektedir. Dörtlükte de görüldüğü gibi bağlamsal değişkede konuşucu, konuşmasını ele aldığı konuya ve içinde bulunduğu ortama göre oluşturmaktadır.

Moureau (1997)'nin bahsettiği toplumsal değişke kavramından hareketle toplumdilbilimin araştırma alanlarından biri olan ve yaş gruplarına bağlı olarak toplumdaki belirli kesimlerin kendi kimliklerini ortaya koydukları dilsel yapı (Henne, 1980) olarak

tanımlanabilen gençlik dili de toplumsal değişke kavramı içinde bir dil değişkesi olarak gösterilmektedir. Bu çalışmada da Moureau'nun toplumsal değişke kavramından hareketle gençlik dili incelenmiştir.

Genç, biyolojik, psikolojik ve sosyolojik olarak değişim yaşayan grup, toplum için bir gelecek ve değer (Baran, 2013), belirli bir yaş aralığı olmayan heterojen bir grup; ulusun yılmaz bir bekçisi (Yaman, 2013), bir ulusun asıl hareket noktası (Asutay, 2001), kimlik edinme sürecindeki birey (Sinanoğlu ve Turan, 1997), dilin ve kültürün önemli bir aktarıcısı olarak tanımlanır. Ergenlik yaşına girmeye başlayıp yetişkinlik dönemine adım atmakla son bulan gençlik çağı (Yazıcı, 2001), kendine özgü düşünme yapıları ile dinamik bir süreçtir. Gençlik dönemi yaş aralığı farklı kaynaklar tarafından farklı şekillerde ele alınmaktadır. UNESCO gençlik dönemini 15-25 yaş aralığında gösterirken Birleşmiş Milletler Örgütü, bu dönemi 12-24 yaş aralığı olarak belirtmektedir. (<http://www.hugaum.hacettepe.edu.tr/>). Bu çalışma Birleşmiş Milletler Örgütü tarafından yapılan sınıflandırma esas alınarak yapılmıştır. 12-24 yaş aralığı, gençlerin çocukluktan yetişkinliğe geçtiği, kişiliğinin ve kimliğinin geliştiği, mesleğini seçtiği, duygusal bir arayış içinde olduğu, çevreyle çatışmalar yaşadığı, yeni keşiflere çıktığı bir dönemdir. Ayrıca bu dönem, gencin fizyolojik, psikolojik ve toplumsal olarak birçok değişim yaşadığı kritik bir süreç olarak da tanımlanabilmektedir (Baran, 2013). Gençlerin birçok açıdan farklı olduğu bu dönemden dil de etkilenmektedir. Gençler, yukarıda sözü edilen özelliklerin etkisiyle dikkat çekmek ve farklı olduklarını ortaya koymak için kendi aralarında konuştukları, samimi, popüler, kuralsız bir dil ortaya çıkarmaktadır.

Geçmiş 16.yüzyıla kadar dayanan gençlik dili, dünyadaki toplumdilbilim araştırmaları içinde geniş bir inceleme alanı bulmaktadır (Beyer, 2009). Türkiye'de ise alan yazın tarandığında bir dil değişkesi olarak gençlik dili üzerine sınırlı sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir.

Asutay (2001) "Gençliğin Dili" adlı çalışmasında gençlik ve edebiyat arasındaki ilişki üzerine yoğunlaşarak gençlik yazını kavramını incelemiştir. Araştırma sonucunda yeni olmakla beraber Türk dilinde artık bir gençlik yazımından bahsedilebileceği görüşüne varılmıştır. Bosnalı ve Er (2015) Faiza Guène'nin *Les gens du Balto* adlı eserinde yer alan iki genç karakterin konuşmaları üzerine yoğunlaşarak gençlik dili kavramını çeşitli açılardan tartışmıştır. Bu çalışmada "Gençlik dili nasıl tanımlanmalıdır? Gençlik dili tüm gençlerin kullandığı homojen bir değişke midir yoksa sadece belli arkadaş gruplarının kullandığı yerel bir değişke midir?" gibi sorulara cevap aranmıştır. Araştırma sonuçlarına göre tek bir gençlik dilinden bahsedilemeyeceği, gençlik dili yerine gençlik dilleri kavramının daha doğru olacağı görüşü benimsenmiştir. Fransızcadaki gençlik dili üzerine yapılan bu çalışma, gençlik dili üzerine genel çıkarımlarda bulunması bakımından da önemli görülmektedir. Canbulat (2017) Türkçe öğretmeni adaylarının sınıf seviyelerine göre gençlik diline ilişkin görüşlerini incelediği çalışmasında gençlik dili ile ilgili dikkat çekici bulgulara ulaşmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmen adaylarının çoğu gençlik dilini, Türkçeyi bozan ve tehdit eden bir unsur olarak görmesine rağmen bu dili kullandıklarını belirtmiştir. Ayrıca öğrencilerin büyük çoğunluğu bu dili farklı olmak, dikkat çekmek, dışlanmamak, kolay ve anlaşılır olmak için kullandığını belirtmiştir. Gençlik diline ilişkin olumsuz görüşlerin oluşmasında ise öğretmenlerin, medyanın ve akran gruplarının etkisine değinilmiştir. Dağabakan (2017) "Türkçe ve Almanca Sosyal Medyada Gençlik Dili" adlı çalışmasında Türk ve Alman sosyal medyalarındaki gençlik dili kullanımlarını karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre her iki dilde de bir sosyal medya dilinin varlığından bahsedilebileceği ve iki dilde de gençlik dili kullanım şekillerinin benzerlikler gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Yine bu çalışmada gençlik dilinin tanımına ve tarihi gelişimine de değinilmiştir.

Gençlerin kendi aralarında kullandıkları özel dil olarak tanımlanan ve toplumdilbilimde bir dil değişkesi olarak kabul edilen (Christmann, 2004) gençlik dili, tüm dünyada gözlemlenebilen bir olgudur. Tattersal (2003)' e göre bütün diller çeşitli nedenlerle ortaya çıkan farklı dil kullanım biçimlerinin etkisi altındadır. Türkiye'de gençlerin dil kullanımına ilişkin görüşler incelendiğinde, gençlerin dilinin sınırlı sayıda sözcükten ibaret olduğu gençlerin, dilin olanaklarının kullanılmasına izin vermedikleri (Kocasavaş, 2011), standart Türkçeden uzak, hatalı ve bilinçsiz kullanımlar sergiledikleri (Aktaş ve Şentürk, 2014) yönündedir. Ayrıca gençlik dilinin Türkçe için bir tehdit unsuru olarak görüldüğü görüşler de mevcuttur. (Kara, 2008; Çakır ve Topçu, 2005; Ünal, 2006). Löffler (2005) bireyin geçirdiği dil evrelerini; toplumdilbilimsel bir yaklaşımla bebeklik dönemi, çocukluk dönemi, gençlik dönemi, yetişkinlik ve ölçünlü dil kullanma dönemi olarak dört başlık altında sınıflandırmaktadır. Gelişim psikolojisine göre bir dil evresi tamamlanmadan diğerine geçilmemesi sağlıklı bir dil gelişimi için önemlidir. Bu görüş kabul görmesine rağmen gençlik dili hızlıca terk edilmesi gereken sorunlu bir evre olarak görülmektedir. Türkiye'de gençlik dili sadece Türkçede kendini gösteriyor ve Türkçeyi tehlikeye düşürüyor gibi değerlendirilmektedir. Huber (2008) her dilde gençlik dili kullanımının olacağını belirtmektedir. Gençlerin dil gelişimlerinin sadece belirli bir evresinde kullandıkları bu dilin normal bir süreç olduğu, gençlerin bu döneme sürekli takılıp kalmayacağı, diğer dönemlere de geçerek olağan dil gelişimine devam edeceği bilinmelidir. Löffler, sosyal grup dillerini kategorileştirdiği çalışmasında gençlik dilini geçişli dönüşen değişkenler başlığı altında göstererek bu dilin yaşa bağlı olduğunu ayrıca gençlik dilinin belirli bir sosyal gruptaki gençlerin bir araya gelmesiyle oluştuğunu, sosyal grup dağılıncı bu dilin de dağılıma eğilimine gireceğini belirtmiştir. Canbulat (2017) ise bu dilin zamanı gelince ergenlik sivilceleri gibi kaybolacağını belirtmektedir. Bu dile süreklilik sahibi bir değişke gibi bakmak yerine zamanla değişen ve dönüşen (Ehrmann, 2006) bir değişke olarak bakmamız gerekmektedir. Yazıcı (2001)' e göre gençlik dönemi ergenlikle (11-12) başlar ve yetişkinlik dönemine (24-25) adım atmakla son bulur. Bu yaklaşımlar da bizi, gençliğin sürekli bir süreç olmadığı, belirli bir gelişim evresinden sonra son bulacağı sonucuna ulaştırır. Toplumdilbilimsel bir yaklaşımla dilin, toplum olduğu sürece sürekli var olan ve değişen bir olgu olduğu düşünülürse gençlik dili de toplum var olduğu sürece sürekli olacaktır. Ancak bu sürecin hayatın belli dönemlerinde olduğu da göz ardı edilmemelidir. Gençlerin kullandığı bu dili düzeltmeye, yok etmeye çalışmak da dillerin mantığına aykırıdır. Çünkü diller asla yok olmazlar. Yok olan toplumlardır (Gemalmaz, 1995). Bu yaklaşıma göre gençlik dilini yok etmeye çalışmak da bir bakıma gençliği yok etmeye çalışmaktır. Gençlik dili kullanımı için gençlere yasaklar koyup onları "dil düşmanı" görmek yerine bu dil değişkesinin içeriklerine odaklanılmalı ve bu alanda yapılan çalışmalara ağırlık verilmelidir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı ortaokul, ortaöğretim ve üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine ve öğrenim düzeylerine göre gençlik dili kullanımlarını tespit etmektir.

Problem Durumu

Araştırmanın problem cümlesi "Öğrencilerin öğrenim düzeylerine ve cinsiyetlerine göre gençlik dili kullanımları nasıldır?" olarak belirlenmiştir.

Alt Problemler

1. Öğrencilerin öğrenim düzeyine ve cinsiyete göre gençlik dili kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Öğrencilerin öğrenim düzeyine ve cinsiyete göre gençlik dili etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Öğrencilerin gençlik diline ilişkin tanımları nelerdir?

4. Öğrenim düzeylerine göre gençlik dili örnekleri farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Çalışmanın bu bölümünde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizi kısımlarına yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Araştırma, aynı ölçüm zamanında farklı yaşta bireyler üzerinde çalışma fırsatı sunan (Erkuş, 2013) kesitsel yaklaşıma dayalı betimsel bir çalışmadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında Antalya ili merkez ilçelerinde öğrenim gören 7. ve 8. sınıflardan 20 ortaokul öğrencisi, 11. ve 12. sınıflardan 20 ortaöğretim öğrencisi ile Akdeniz Üniversitesi lisans programlarında öğrenim gören 20 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubu 30 kız ve 30 erkek öğrenci olmak üzere toplam 60 gönüllü öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma grubundaki katılımcılar, öğrenim düzeylerine ve cinsiyetlerine göre eşit sayıda seçilmiştir. Çalışma grubunun seçiminde amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği kullanılmıştır. Çalışma grubunun demografik dağılımı Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo: 1 Öğrencilerin cinsiyetlerine ve öğrenim düzeylerine göre dağılımı

Öğrenim düzeyleri	Kız	Erkek	Toplam
Ortaokul	10	10	20
Ortaöğretim	10	10	20
Üniversite	10	10	20
Toplam	30	30	60

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri, görüşme yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Görüşmeler, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve alanda uzman olan dilbilimcilerce niteliği ve uygunluğu açısından irdelenen yarı yapılandırılmış görüşme soruları kullanılarak gönüllülük esasına göre gerçekleştirilmiştir. Kaynak kişilerle yapılan yüz yüze görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Alınan kayıtlar yazıya dökülerek incelenmiştir. Verilerin analizi sırasında içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. İçerik analizi, katılımcıların verdiği cevapları kodlayarak, sayısallaştırma süreci olarak tanımlanabilir (Balci, 2005). Araştırma verileri, öğrencilerin ifadelerinden doğrudan alıntılar ile desteklenerek sunulmuştur. Doğrudan alıntılar yapılırken her öğrenciye bir kod verilerek katılımcılar gizli tutulmuştur. (OÖ ortaokul öğrencisi, LÖ ortaöğretim öğrencisi, ÜÖ üniversite öğrencisi).

Bulgular ve Yorumlar

Araştırma bulguları alt problemlerle ilişkilendirilerek sunulmuştur.

1. Birinci alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi ile ilişkili olarak öğrencilerin öğrenim düzeyleri ve cinsiyetlerine göre gençlik dili kullanımlarına yönelik bulgular Tablo 2 ve Tablo 3'te gösterilmektedir.

Tablo:2 Öğrencilerin öğrenim düzeyine ve cinsiyete göre gençlik dili kullanımına ilişkin görüşleri

Öğrencilerinin gençlik dili kullanımları	Kullanıyorum						Kullanmıyorum						Toplam
	K		E		Toplam		K		E		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Ortaokul	3	18	6	25	9	22	7	54	4	67	11	58	20
Ortaöğretim	5	29	8	33	13	32	5	38	2	33	7	38	20
Üniversite	9	53	10	42	19	46	1	8	-	-	1	5	20
Toplam	17	28	24	40	41	68	13	22	6	10	19	32	60

Tablo 2 incelendiğinde öğrenim düzeyleri farklı toplam 60 öğrencinin gençlik dilini kullanıp kullanmadıkları görülmektedir. Ortaokul öğrencilerinden 3 kız, 6 erkek öğrencinin gençlik dilini kullandığı; 7 kız, 4 erkek öğrencinin ise bu dili kullanmadığı görülmektedir. Ortaöğretim öğrencilerinden 5 kız ve 8 erkek öğrencinin gençlik dilini kullandığı, 5 kız ve 2 erkek öğrencinin kullanmadığı; üniversite öğrencilerinden ise 9 kız ve 10 erkek öğrencinin gençlik dilini kullandığı yalnız bir kız öğrencinin bu dili kullanmadığı görülmektedir. Öğrenim düzeyleri farklı 60 öğrenciden 41'inin(%68) bu dili kullandığı 19'unun(%32) kullanmadığı görülmektedir. Gençlik dili kullanım oranlarına bakıldığında 41 kullanıcı içinden bu dilin, %22 oranında ortaokul öğrencileri arasında kullanıldığı görülürken yaşa bağlı öğrenim düzeyleri arttıkça ortaöğretim öğrencilerinde %32 ve üniversite öğrencilerinde %46 oranında kullanıldığı görülmektedir. Tüm kullanıcılar arasında kız öğrencilerin %28'i gençlik dilini kullanırken erkek öğrencilerin ise %40'ının gençlik dilini kullandığı görülmektedir. Ortaokul öğrencilerinin %58'i, ortaöğretim öğrencilerinin %38'i ve üniversite öğrencilerinin %5'i gençlik dilini kullanmadığını ifade etmektedir. Gençlik dilini kullanan toplam 17 kız öğrenciden ortaokulda %18'i gençlik dilini kullandığını ifade ederken bu oran, ortaöğretimde %29, üniversitede %53 olarak görülmektedir. Erkek öğrencilerde ise 24 kullanıcı arasından gençlik dilinin kullanım oranı ortaokulda %25, ortaöğretimde %33 ve üniversitede %42 olarak görülmektedir. Tabloda kız öğrencilerin her öğrenim kademesinde erkek öğrencilere oranla gençlik dilini daha az kullandığı görülmektedir. Yine yaşa bağlı öğrenim düzeyleri artan öğrencilerde gençlik dili kullanım sıklığının artmakta olduğu görülmektedir.

Tablo:3 Öğrenim düzeyine ve cinsiyete göre öğrencilerin gençlik dili kullanma nedenlerine ilişkin görüşleri

Nedenler	Ortaokul		Ortaöğretim		Üniversite		Toplam
	f		f		f		
	K	E	K	E	K	E	
Dikkat çekme ve farklı olma	2	4	2	3	2	1	14
Kısa ve kolay olması	-	1	4	4	5	7	21
Eğlenceli olması	2	5	2	4	2	5	20
Popüler olması	3	4	1	2	2	1	13
Sosyal ağ etkisi	-	1	2	5	7	10	25
Samimi	-	-	-	1	3	5	9
Özenti	1	1	2	-	1	-	5
Toplam	8	16	13	19	22	29	107

- Bazı katılımcılar birden fazla görüş bildirmiştir.

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin öğrenim düzeylerine ve cinsiyetlerine göre gençlik dili kullanım nedenlerine ilişkin 107 görüş alınmıştır. Farklı öğrenim düzeyindeki öğrencilerin, gençlik dili kullanım nedenlerine bakıldığında en yüksek frekansın sosyal ağ etkisi(f:25) olduğu görülmektedir. Diğer nedenlerin sırasıyla; kısa ve kolay olması(f:21), eğlenceli olması(f:20), dikkat çekici ve farklı olması(f:14), popüler olması(f:13), samimi olması(f:9) ve özenti(f:5) olduğu görülmektedir. Ortaokul öğrencileri, gençlik dili kullanım nedenlerini en çok eğlenceli olma, popüler olma, dikkat çekme ve farklı olma gibi nedenlere bağlarken ortaöğretim ve üniversite öğrencileri gençlik dili kullanım nedenlerini en çok sosyal ağ etkisi, kısa ve kolay olması gibi nedenlere bağlamaktadır. Gençlik dili kullanım nedenleri arasında gösterilen sosyal ağ etkisinin yaşa bağlı öğrenim düzeyleri arttıkça yükseldiği görülmektedir. Ortaokulda 1 öğrenci sosyal ağ etkisini gençlik dili kullanım nedeni olarak gösterirken ortaöğretimde 7, üniversitede 17 öğrenci sosyal ağ etkisini, gençlik dili kullanım nedeni olarak göstermiştir. Cinsiyete göre gençlik dili kullanıma bakıldığında kız öğrencilerde en yüksek frekansın ortaokulda, popüler olma nedeni olduğu görülürken ortaöğretimde kısa ve kolay olma, üniversitede sosyal ağ etkisi olduğu görülmektedir. Erkek öğrencilerde ise ortaokullarda en yüksek kullanım nedeninin eğlenceli olma, ortaöğretim ve üniversite öğrencilerinde sosyal ağ etkisi olduğu görülmektedir. Öğrencilerin gençlik dili kullanımlarına ilişkin bazı ifadeleri şöyledir:

- “Herkes kullandığı için ben de kullanıyorum.” (OÖ2)
- “Evet, kullanıyorum çünkü çok eğlenceli ve havalı.” (OÖ10)
- “Kullanmıyorum çünkü babam ve öğretmenim kızıyor.” (OÖ12)
- “Daha kısa ve kolay olduğu için kullanıyorum.” (LÖ9)
- “Evet, Facebook ve Instagram’ da çok kullanıyorum.” (LÖ1)
- “Hayır, Türkçeye zararı olduğunu düşünüyorum.” (LÖ3)
- “Kullanıyorum ama farkında bile değilim.” (ÜÖ7)
- “Samimi buluyorum. Ayrıca hızlı iletişim kurmamı sağlıyor.” (ÜÖ4)
- “Hayır, Türkçeme kıyamam.” (ÜÖ19)

2. İkinci alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi ile ilişkili olarak öğrencilerin öğrenim düzeyine ve cinsiyete göre gençlik dili etkilerine ilişkin bulgular Tablo 4’te gösterilmektedir.

Tablo:4 Öğrencilerin öğrenim düzeyine ve cinsiyete göre gençlik dili etkilerine ilişkin görüşleri

Öğrencilerinin gençlik dili kullanımları	Kullanıyorum						Kullanmıyorum						Toplam
	K		E		Toplam		K		E		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Ortaokul	7	50	8	62	11	55	3	19	2	12	5	15	20
Ortaöğretim	6	43	5	38	11	41	4	25	5	29	9	27	20
Üniversite	1	7	-	-	1	4	9	56	10	59	19	58	20
Toplam	14	23	13	22	27	45	16	27	17	28	33	55	60

Tablo 4 incelendiğinde öğrenim düzeyleri farklı 60 öğrencinin gençlik dilinin etkilerine ilişkin görüşleri görülmektedir. Ortaokul öğrencilerinden 7 kız, 8 erkek öğrenci gençlik dilini tehdit olarak görürken 3 kız ve 2 erkek öğrenci bu dili tehdit olarak görmemektedir. Ortaöğretim öğrencilerinden 6 kız ve 5 erkek öğrenci gençlik dilini tehdit olarak görürken 4 kız ve 5 erkek öğrenci bu dili tehdit olarak görmediğini ifade etmektedir. Tüm katılımcılar arasında kız öğrencilerin %23'ü gençlik dilini tehdit olarak görürken erkek öğrencilerin ise %22'si bu dili tehdit olarak görmektedir. Üniversite öğrencilerden ise 1 kız öğrenci gençlik dilini tehdit olarak görürken 9 kız ve 10 erkek öğrenci bu dili tehdit olarak görmediğini belirtmektedir. Öğrenim düzeyleri farklı katılımcıların gençlik dilinin etkilerine yönelik görüşlerinin toplamında 27 öğrenci (%45) gençlik dilini tehdit olarak gördüğü halde 33 öğrenci (%55) bu dili tehdit olarak görmemektedir. Bu dili tehdit olarak gören 27 öğrenci arasında tehdit görme oranı ortaokul öğrencilerinde %55, ortaöğretim öğrencilerinde %41 ve üniversite öğrencilerinde %4 olarak görülmektedir. Öğrenim düzeylerine bağlı olarak yaş ilerledikçe öğrencilerin gençlik dilini tehdit olarak görme durumunun azaldığı görülmektedir. Öğrencilerin gençlik dilinin etkilerine ilişkin bazı ifadeleri şöyledir:

- “Türkçemizi bozduğu için tehdit olarak görüyorum.” (OÖ15)
- “Bence tehdit çünkü herkes böyle konuşursa dilimiz zarar görür.” (OÖ4)
- “Hayır, tehdit değil bence. Konuştuğumda beni anlıyorlar.” (OÖ7)
- “Zararlı olduğunu düşünmüyorum. Böyle konuşunca kendimi rahat hissediyorum.” (LÖ2)
- “Tehdit olarak görüyorum. Türkçeye aykırı konuşmalar bunlar.” (LÖ6)
- “Çok düşünmedim ama bence tehdit değil. Daha samimi bir konuşma olduğunu düşünüyorum.” (LÖ8)
- “Tehdit olarak görmüyorum ama ölçünlü dilden de uzaklaşmamak gerekir.”(ÜÖ3)
- “Dilin canlı olması kelime türetebilmek güzel bir şey. Bu yüzden tehdit olarak görmüyorum.”(ÜÖ9)
- “Tehdit olarak görmüyorum çünkü istediğim yerde istediğim zaman Türkçeyi doğru konuşabiliyorum.”(ÜÖ7)

3. Üçüncü alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi ile ilişkili olarak öğrencilerin öğrenim düzeylerine göre gençlik dili tanımlarına yönelik bulgular Tablo 5'te gösterilmektedir.

Tablo:5 Öğrencilerin gençlik diline ilişkin tanımları

Öğrencilerin gençlik diline ilişkin tanımları	f	%
Sosyal medya dili – popüler dildir.	16	17
Gençlerin kendi aralarında konuştuğu dildir.	11	12
Argo dil – sokak dilidir.	10	11
Gençler arasındaki kurlsız konuşma dilidir.	9	10
Özenti ile oluşan bir dildir.	8	9
Gençlerin oluşturdukları kısaltma dilidir.	7	8
Bozulmuş bir dildir.	7	8
Yabancı dillerin etkisiyle oluşan bir dildir.	6	7
Ergenlik dilidir.	6	7

Toplama bir dildir.	5	5
Gençlerin kendi aralarında oluşturdukları yapay dildir.	2	2
Dildeki zenginliktir.	2	2
Türkçenin biçim almış halidir.	1	1
Dildeki yaratıcılıktır.	1	1
Toplam	91	100

- Bazı katılımcılar birden fazla görüş bildirmiştir.

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin gençlik dili tanımlamasına ilişkin 91 görüş alınmıştır. 91 görüşün %17'si gençlik dilini, sosyal medya dili – popüler dil olarak tanımlamıştır. %12'lik oranla 11 kişi, bu dili, gençlerin kendi aralarında konuştuğu dil olarak tanımlamıştır. Katılımcıların, gençlik dili tanımlamasına ilişkin sırasıyla argo dil – sokak dili (%11), gençler arasındaki kurlsız dil (%10), özenti ile oluşan dil (%9), gençlerin oluşturdukları kısaltma dili (%8), bozulmuş bir dil (%8), yabancı dillerin etkisi ile oluşan bir dil (%7), ergenlik dili (%7), toplama bir dil (%5), gençlerin kendi aralarında oluşturdukları yapay dil (%2), dildeki zenginlik (%2), Türkçenin biçim almış hali (%1), yaratıcı bir dil (%1) tanımlamaları görülmektedir. Öğrencilerin gençlik dilinin tanımlanmasına ilişkin bazı ifadeleri şöyledir:

- “Ölçünün farkında olmak ama bu farkındalığı bile bile çeşitli etkilerle ölçünün dışına çıkmak, bu ölçünün dışına çıkarken de durumu olumlu kullanabilmek.” (ÜÖ5)
- “Gençlerin kendi aralarında birbirlerinden etkilenererek konuştukları ve alışkanlığa dönüşen bir dil.” (ÜÖ7)
- “Yaşadığımız global dünya ile birlikte gelişen doğal bir süreçtir. Her dönemin gençlerinin kendi aralarında oluşturduğu dildir.” (ÜÖ17)
- “Yeni kelimeler türetmesi açısından dildeki zenginlik olarak görüyorum.” (ÜÖ2)
- “Gençlerin kullandığı kısaltma dili. İngilizce kelimelerin Türkçe kelimelerle karıştırılarak kullanıldığı yapay bir dil.” (ÜÖ8)
- “Gençlerin kendi aralarında oluşturdukları kültür dili.” (ÜÖ15)
- “Dildeki yaratıcılık.” (ÜÖ19)
- “Çok samimi, gençlerin kendisini en doğal hallerinde hissettikleri iletişim dili.” (LÖ1)
- “Popüler bir dil.” (LÖ6)
- “Sosyal medyada kullandığımız dil.” (LÖ4)
- “Özentiden kaynaklı bir dil.” (LÖ7)
- “Bence yanlış bir dil, sokak dili.” (OÖ2)
- “Türkçenin bozulmuş hali.” (OÖ11)
- “Popüler olmak için gençlerin kullandığı dil.” (OÖ9)

4. Dördüncü alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemiyle ilişkili olarak öğrenim düzeylerine göre gençlik dilinin farklı kullanım örnekleri Tablo 6'da gösterilmektedir.

Tablo:6 Öğrenim düzeylerine göre gençlik dili örnekleri

Ortaokul, ortaöğretim ve üniversite öğrencilerinin gençlik dili örnekleri					
Ortaokul öğrencileri		Ortaöğretim öğrencileri		Üniversite öğrencileri	
	f		f		f
Kısaltma		Kısaltma		Kısaltma	
Kanka	9	Kanka	13	Kanka	19
Slm	9	Ok(okey)	13	Ok	18

Bro	8	Kib (kendine iyi bak)	13	Tşk	17
Bebe	7	Slm (selam)	12	Slm	17
Arki(arkadaş)	6	S.A - A. S (selamün aleyküm-aleyküm selam)	11	Aeo (Allah'a emanet ol)	16
Ok	6	Bro (brother)	10	Kib	15
Orti (ortak)	5	Tşk (teşekkür ederim)	8	Dm	12
Kib	5	Sçs (seni çok seviyorum)	7	S.A - A. S	11
Karşım	4	Dm (direkt mesaj)	7	Efso (efsane)	11
Kardo(kardeş)	3	By	6	By	8
By	3	Bebe	6	Grşz	8
Mrb	3	Grşz(Görüşürüz)	5	Ss (Ekran görüntüsü al)	7
Tşk	3	H.o (Hayırlı olsun)	5	Popi (Popüler)	7
Olum	3	Karşım (kardeşim)	5	Mrb	6
Knk (kanka)	3	Mrb(merhaba)	4	Sçs	5
Türetme		Olum (oğlum)	4	Çöm	4
Kankeyto	6	Nrd(nereden)	3	Bro	4
Feyk atmak	5	Ltfn (Lütfen)	3	Kanks	4
Trollemek	5	Kahv6(kahvaltı)	2	Olum	4
Like etmek	4	1 şey (bir şey)	2	Tbr	4
Bebekom	2	İnş(İnşallah)	2	H.o	4
Ağız		Tbr(tebrikler)	2	Nrd	3
Çorlamak(çalmak)	5	Merdiven6	1	Bir2m (birikim)	3
Çorlayıcı(hırsız)	1	Lol (sesli güldüm)	1	Yemek 7m(yemek yedim)	3
Gapcık ağızlı (geveze)	1	Türetme		Cnm (canım)	3
Emaan(boşver)	1	Feyk atmak(aldatmak)	12	Evt (evet)	3
Diğer		Stalklamak (takip etmek)	9	Est (estağfurullah)	3
Panpa	4	Favlamak (favorilere eklemek)	9	Pc (bilgisayar)	3
Ponçik	3	Like etmek(beğenmek)	8	Msj (mesaj)	2
Böcük	2	RT'lemek(Retweet'lemek)	7	Hyr (hayır)	2
Big moruk (büyük dede)	1	Aşkitom	5	İi (iyi)	2
Kapış (anladın mı?)	1	Feym olmak (ünlü olmak)	4	Nörü10(ne yapıyorsun)	1
		Voluna yazmak (duvarına yazmak)	4	Omg (oh my god)	1
		Balım	1	Nsl (nasılsın)	1
		Kankitellam (tatlı arkadaş)	1	Bişey (bir şey)	1
		Ağız		Arv (Allah rahatlık versin)	1
		-		1kere (bir kere)	1
		Diğer		Türetme	
		Panpa	7	Trollemek(şakalamak)	19
		Ponçik	6	Rt'lemek	14
		Ortak	5	Favlamak	14

Pampış	5	Feyk atmak	13
Ewet	4	Stalklamak	9
Gudikcan	3	Like etmek	8
Tövbesteysin (tövbe estağfurullah)	2	Mentionlamak(etiketlemek)	6
Kral	1	R yapmak (geri adım atmak)	5
Ödew	1	Bitanesi	4
Merabayn (merhaba)	1	Aşkısı	3
Hımmm (evet)	1	Pokelemek	2
Ormantik (kaba saba)	1	Tatlış	1
Muck (öpme)	1	Feym olmak (ünlü olmak)	1
Duygu bildiren ifadeler		Ağız	
☺	4	Gardaşım	3
Zuhaha(gülme)	3	Aga	1
Kalıplaşmış ifadeler		Diğer	
Beyin bedava	2	Reis	9
Jeton köşeli (geç algı)	1	Panpa	8
Beyin eror	1	Apaçi (sokak serserisi)	6
Sen hayırdır?	1	Çaylak	6
Son...bükücü (bir işte iyi olma)	1	Öqüz	6
		Ortak	5
		Ewet	4
		Haci	2
		Duygu bildiren ifadeler	
		Asdlfkj (random gülme)	10
		☺	6
		-X (sır vermem)	2
		-S (Kafası karışmış)	2
		Kalıplaşmış ifadeler	
		Beyin bedava	4
		Git bi köşede utan	3
		Jeton köşeli	3
		Vurur yüze ifadesi bitanesi	3
		Herkesin hayatına kimse karışamaz	3
		Adamın dibi	2
		Beyin eror	1

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin öğrenim düzeylerine göre gençlik dili örnekleri görülmektedir. Katılımcılardan alınan örnekler ses özelliklerine göre kısaltma, yapısal özelliklerine göre sözcük türetimi, kullanım özelliklerine göre ağızsal ifadeler, duygu bildiren ifadeler ve kalıplaşmış ifadeler başlıkları altına sınıflandırılmıştır. Öğrenim düzeyleri farklı katılımcılar arasında kullanım frekanslarına bakıldığında ortaokul öğrencileri arasında en yüksek frekans değerinin arkadaş anlamına gelen kanka (9) sözcüğü olduğu, slm (9), bro (8), bebe (7), arki (6), kankeyto (6), ok (6) ve çorlamak (5) gibi

sözcüklerin de sık frekans aralığında kullanıldığı görülmektedir. Ortaöğretim öğrencilerinde en yüksek frekans değerinin yine kanka (13) sözcüğü olduğu, ok (13), kib (13), feyk atmak (12), slm (12), s.a-a. s (11), bro (10), favlamak (9), stalklamak (9) sözcüklerinin de sık kullanıldığı, üniversite öğrencilerinde ise en yüksek frekansla kanka (19) sözcüğünün olduğu, trollemek (19), ok (18), tşk (17), slm (17), aeo (16), kib (15), rt'lemek (14), favlamak (14), feyk atmak (13), dm (12), efso (11) sözcüklerinin de sık kullanıldığı görülmektedir. Zuhaha(gülme), ☺, -S (kafası karışmış) gibi duygu bildiren ifadeler ile beyin bedava, jeton köşeli, beyin eror gibi kalıplaşmış ifadelerin ortaöğretim ve üniversite öğrencileri arasında kullanıldığı görülürken ortaokul öğrencileri arasında kullanılmadığı görülmektedir. Tablonun geneline bakıldığında kullanıcıların yaşa bağlı öğrenim düzeyleri arttıkça gençlik dili örneklerinin de arttığı görülmektedir. Kanka, slm, ok, feyk atmak, kib gibi sözcüklerin tüm öğrenim düzeylerinde de sık frekanslarda kullanıldığı görülmektedir.

Öğrenim düzeylerine göre gençlik dili örnekleri incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin daha çok konuşma dilinde popüler olan gençlik dili sözcüklerini kullandıkları, ortaöğretim ve üniversite öğrencilerinin ise sosyal ağları kullanım sıklığına bağlı olarak daha çok kısaltmalara başvurduğu aynı zamanda yeni sözcükler türettikleri gözlemlenmektedir. Öğrencilerinin sosyal medyada popüler olmuş beyin bedava, git bi köşede utan, herkesin hayatına kimse karışamaz, vurur yüzüne ifadesi... bitanesi gibi bazı kalıp ifadeleri yalnızca kendi sosyal gruplarının anlayabileceği şekilde farklı durumları ifade etmek için kullandıkları görülmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Araştırma kapsamında öğrencilerin öğrenim düzeylerine göre (ortaokul, ortaöğretim ve üniversite) gençlik dili kullanımlarına, gençlik dili etkilerine, gençlik dili tanımlarına ve gençlik dili örneklerine ilişkin görüşler incelenmiştir.

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgulara göre; 60 öğrenci arasından 41 öğrencinin gençlik dilini kullandığı, 19 öğrencinin ise gençlik dilini kullanmadığı görülmüştür. Ortaokul öğrencileri arasında 9 öğrenci gençlik dilini kullanırken ortaöğretimde bu sayı 13, üniversite öğrencilerinde 19 olarak görülmektedir. Kullanım frekanslarına bakıldığında yaşa bağlı öğrenim düzeyleri arttıkça gençlik dili kullanımının da arttığı sonucu çıkmaktadır. Gençlik dili kullanım nedenlerine yönelik bazı ifadelerinde öğrenciler, gençlik dilinin dikkat çekme ve farklı olma, kısa ve kolay olma, eğlenceli ve herkes tarafından kullanılıyor olma gibi nedenlerden dolayı kullandıklarını belirtmiştir. Canbulat (2017) çalışmasında, öğrencilerin gençlik dili kullanılmasını büyüklerden farklı olma, dikkat çekme, dışlanmama, çevre edinme, arkadaşlar arası ortak dil olma, kolay ve anlaşılır olma, popüler olma ve özentisi gibi nedenlere bağladıklarını tespit etmiştir. Çakır ve Topçu (2005) ise 'Bir İletişim Dili Olarak İnternet' adlı çalışmalarında öğrencilerin sosyal ağ dilini kullanma nedenlerini kolay olması, zamandan tasarruf sağlaması ve daha samimi olması nedenlerine bağladıklarını tespit etmiştir. Canbulat'ın, Çakır ve Topçu'nun bulgularıyla bu araştırmaya katılan öğrencilerin görüşleri benzerlik göstermektedir. Öğrenim düzeylerine göre gençlik dili kullanımlarına bakıldığında ortaokul öğrencilerinde gençlik dili kullanımlarının düşük olmasına sebep olarak öğrencilerinin aile ve okul faktörünün baskılayıcı etkisinden söz etmek mümkündür. Yapılan birçok çalışmada sosyal ağların dil üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Yaman ve Erdoğan, 2007; Akbıyık, Karadüz ve Seferoğlu, 2013; Kabadayı, 2006; Ulaş ve Sevim, 2010; Merchant, 2001). Bu çalışmada da yaşın artması ile birlikte gençlik dili kullanımının sosyal ağ kullanım sıklığıyla orantılı olarak arttığı sonucuna varılabilir. Çalışmada gençlik dili kullanım oranlarına bakıldığında ortaokullarda kız öğrencilerin %18, erkek öğrencilerin %25 ortaöğretimde kız öğrencilerin %29, erkek öğrencilerin %33, üniversitede kız öğrencilerin %53, erkek öğrencilerin ise %42 oranında gençlik dilini kullandığı

görülmektedir. Kız öğrencilerin, tüm öğrenim gruplarında kullanım oranının erkek öğrencilere oranla düşük olmasının nedeninin toplumsal rol biçmeden ileri geldiği söylenebilir. Toplumun erkeklere oranla kadınlardan daha kurallı ve özenli dil kullanım beklentileri (Holmes, 2008) gençlik dilinin kullanım oranının kız öğrencilerde daha az olma nedeni olarak gösterilebilir.

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgulara göre; 60 öğrenci arasından gençlik dilinin tehdit olarak görülme oranı 27 öğrenci ile %45 iken tehdit olarak görmeyen öğrencilerin oranı 33 öğrenci ile %55 olarak görülmektedir. Ortaokulda gençlik dilini tehdit olarak görenler %55 iken bu oran ortaöğretimde %41, üniversite öğrencilerinde %4 olarak azalma göstermektedir. Yaşa bağlı olarak öğrenim düzeyleri artan öğrencilerin gençlik dilini tehdit olarak görme oranı azalmıştır. Tehdit görme oranının yaş düştükçe fazlaşmasında aile ve okulun etkin rol oynadığı sonucuna varılabilir. Öğrencilerin yaş ilerledikçe bağımsızlaşması, daha özerk olması, beraberinde gençlik dilindeki baskı unsurunu azaltmaktadır. Araştırmadan çıkarılacak ilginç bir sonuç da gençlik dilini tehdit olarak gören ortaokuldan 4 erkek öğrencinin bu dili tehdit olarak gördüğü halde kullanmış olduğudur. Ayrıca ortaöğretimde 1 kız öğrencinin ve 3 erkek öğrencinin gençlik dilini tehdit olarak gördüğü halde kullandığı görülmektedir. Üniversite öğrencilerinden kız ve erkek öğrencilerin 19'unun gençlik dilini tehdit olarak görmediği yalnız bir kız öğrencinin bu dili tehdit olarak gördüğü ve kullanmadığı görülmektedir. Canbulat (2017) Türkçe öğretmen adaylarının gençlik diline ilişkin görüşlerini incelediği çalışmada öğrencilerin bazılarının gençlik dilini tehdit olarak görmesine rağmen kullandığını belirtmesi bu araştırmanın sonucuyla uyusmaktadır. Yine kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla gençlik dilini tehdit olarak görme oranının yüksek olmasının, toplumun kadına yüklediği denetimli sorumluluk ve toplumdaki kadın algısı ile biçimlenen role (Spolsky, 1998) bağlı olarak fazlaşığı sonucuna varılabilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgulara göre katılımcı öğrenciler arasında en yüksek sosyal medya dili-popüler dil görüşü bildirilmiştir. (f:16) Öğrenci görüşlerinde en yüksek ikinci frekans, gençlerin kendi aralarında oluşturdukları dil (f:11) şeklinde görülmüştür. En düşük frekanslar ise Türkçenin biçim almış hali (f:1); dildeki yaratıcı kullanım (f: 1) şeklinde olmuştur. Verilen cevaplarda gençlik dilinin, gençlerin kendi aralarında oluşturdukları bir çeşit iletişim dili olduğu ve gençliğin sınırları içinde var olduğu sonucu çıkmaktadır. Öğrenciler, gençlik dilini tanımlarken argo dil-sokak dili (f: 10), özentili ile oluşan bir dil (f:8), bozulmuş dil (f: 7), yabancı dillerin etkisi ile oluşan bir dil (f: 6), toplama bir dil (f: 5) gibi olumsuzluk bildiren ifadeler kullanılmasına rağmen gençlik dilinin kullanım oranının tüm katılımcılar arasında (%68) yüksek olduğu dikkat çekici bir sonuç olarak görülmektedir. Çalışmada iki katılımcı, gençlik dili kullanımının bir zenginlik olduğu görüşünü ifade etmiştir. Sosyal ağlarda dilin kullanım açısından yeni sözcük türetmenin ve kısaltmaların dildeki işlevsellik bakımından bir zenginlik olduğu "Sanalca, Sanal Odalarda (İnternet) İletişim ve Türkçe" adlı çalışmalarında Aksüt, Batur ve Avşar (2006) tarafından da belirtilmiştir.

Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin bulgulara göre öğrencilerin, öğrenim düzeylerine göre gençlik dili örnekleri frekanslarla sunulmuştur. Alınan örneklerde kanka sözcüğünün her üç öğrenim düzeyinde de en yüksek frekansla birinci sırada yer aldığı görülmektedir. Yaşa bağlı öğrenim düzeyleri arttıkça öğrencilerin gençlik dili kullanım örneklerinin de arttığı ve bu dili kullanım alanlarıyla bağlantılı olarak sözcüklerin farklılaştığı görülmektedir. Ortaokul öğrencileri daha çok popülerleşmiş ve az üretkenlik gerektiren sözcükleri kullanırken ortaöğretim ve üniversite öğrencileri daha çok yaratıcılığın bir yansıması olan sözcük türetmelerini ve iletinin kısa zamanlı gönderimini mümkün kılan kısaltmaları tercih etmektedir. Katılımcıların gençlik dili örneklerine bakıldığında kısaltma örneklerinin frekansının diğer sözcük örneklerine oranla her öğrenim kademesinde yüksek olduğu görülmektedir. Çotuksöken (2008)'e göre gençler

mesajlarını alıcıya en kısa biçimiyle tam olarak gönderebilmek için kısaltmalara çokça başvurmaktadır. Çotuksöken bu durumu “dilde tutumluluk ilkesi” olarak açıklamaktadır. Ayrıca ortaokul ve üniversite öğrencilerinin sosyal medyada popüler olan beyin bedava, git bi köşede utan, adamın dibi, herkesin hayatına kimse karışmaz gibi kalıplaşmış ifadeleri kullandıkları görülmektedir. Gençler bu kalıp ifadeleri farklı durumlarda yaratıcı bir şekilde kullanabilmektedir. Yaman ve Erdoğan (2007), Kara (2008), Çakır ve Topçu (2005), Akbıyık ve diğerleri (2013) gençlerin internetteki dil kullanımlarını inceledikleri çalışmalarında gençlerin Türkçe ve yabancı kelimelerin kısaltmalarına yer verdikleri, bu kısaltmalarda ünlü veya ünsüz harfleri kullanmadıkları, yeni kelimeler türettikleri, duygularını belirtmek için yeni ifadeler ürettiklerini tespit etmiştir. Araştırmacıların bulgularıyla bu araştırmanın sonuçları benzerlik göstermektedir. Çalışmada ortaöğretim öğrencilerinin gençlik dili kullanımlarının üniversite öğrencilerine yakın bir görünümde olduğu, ortaokul öğrencilerinin ise gençlik dilini diğer yaş gruplarından daha sınırlı kullandığı görülmektedir. Kullanım farklılaşmasının sosyal ağ kullanım sıklığıyla doğru orantılı olduğu sonucuna varılabilir. Ayrıca ortaokul öğrencilerinin gençlik dilini kullanım alanlarının diğer yaş gruplarına nispeten daha sınırlı olması ve öğrenci üzerinde okul ve aile faktörlerinin daha belirleyici olması da nedenler arasında görülmektedir.

Araştırma bulgularına göre farklı öğrenim düzeyindeki öğrencilerin yaş aralıkları arttıkça gençlik dili kullanım örnekleri değişkenlik göstermektedir. Ortaöğretim ve üniversite öğrencilerindeki yaş farklılığının az olması öğrenim düzeyleri farklı bu iki grubun gençlik dili kullanımlarında benzerlikler oluştururken, ortaokul öğrencilerinin diğer öğrenim düzeylerindeki öğrencilerinden kullanım örnekleri olarak farklılaştığı gözükmektedir.

Öneriler

Her dilde gençlik dili kullanımlarının olduğu gerçeğinden hareketle Türkçede de gençlik dilinin varlığını kabul etmek, Türkçeyi farklı yönleriyle de tanımayı mümkün kılacaktır. Gençlerin kendi sosyal grupları içinde oluşturduğu bu dil, Türkçe için bir tehdit olarak ele alınmamalıdır. Gençlerin kendi aralarında oluşturduğu yaratıcı dil kullanımlarına fırsat tanınmalı, sağlıklı bir dil gelişimi açısından gençlik dili evresinin diğer evrelere geçmeden tamamlanması gerekliliği göz ardı edilmemelidir. Bu dilin, bir dil değişkesi olduğu, her dönemde var olacağı, zaman içinde terk edileceği ve gençlerin kendi sosyal gruplarıyla sınırlı olduğu hakkında aileler, okullar ve gençler bilgilendirilmelidir. Bu farkındalığı kazandırabilmek için alanda çalışmalar yapılmalıdır. Toplumun önemli bir parçası olan gençleri anlamak ve kuşaklar arası iletişimi daha sağlıklı gerçekleştirmek için gençlerin dilini daha iyi tanımak adına gençlik dili sözlükleri oluşturulabilir, birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de gençlik dili konferansları düzenlenebilir.

Bir dil değişkesi olarak kabul edilen gençlik dili ile ilgili dünyada birçok araştırma bulunmasına rağmen Türkiye’de bu alanda yapılan çalışmalar yok denecek kadar azdır. Bu dil değişkesinin Türkçenin bir görünümü olduğu gerçeğinden hareketle ülkemizde de bu alanda birçok araştırma yapılması gerekmektedir. Mevcut araştırmada da bu bakış açısından yola çıkarak öğrenim düzeylerine göre gençlik dili kullanım örnekleri incelenmiştir. Bu araştırmanın alan yazına katkı sağlayacağı ve yeni araştırmalara destek olabileceği düşünülmektedir.

Kaynakça

- Akbıyık, C., Karadüz, A. ve Seferoğlu, S. S. (2013). Öğrencilerin İnternet Ortamında Kullandıkları Yazılı Sohbet Dili Üzerine Bir Araştırma, *Bilişim*, 64, 1-22.
- Aksüt, M., Batur, Z. ve Avşar, T. (2006). Sanalca, Sanal Odalarda (İnternet) İletişim ve Türkçe. *Akademik Bilişim Konferansı, 9-11 Şubat*, Denizli: Pamukkale Üniversitesi.

- Aktaş, E. ve Şentürk, L. (2014). Sosyal Medyada Türkçenin Kullanımı Üzerine Nitel Bir Araştırma. İşeri, K., Çetinkaya, G., Çelik, T., Demirgüneş, S., Daşöz, T. ve Gencer, Y. (Editörler), *Türkçe Eğitiminde Kuramsal ve Uygulamalı Çalışmalar* (s. 415-431). Pegem A Yayıncılık: Ankara.
- Asutay, H. (2001). Gençliğin Dili. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3 (2),1-21.
- Asya, A. N. (2007). *Kökler ve Dallar*. İstanbul: Ötüken Yayınevi.
- Balcı, A. (2005). *Sosyal Bilimlerde Araştırma, Yöntem, Teknik ve İlkeler* (5.baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık. Baran, A. G. (2013). Genç ve Gençlik: Sosyolojik Bakış. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1(1),6-25.
- Beyer, K. (2009). *Jugendsprache in den Medien*. Norderstedt: GRIN Verlag.
- Bosnalı, S. ve Er, F. (2015). Les Gens Du Balto'da Kullanılan Sözcükler Açısından "Genç Dili" Üzerine Toplumdilbilimsel Bir İnceleme. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 6,71-88.
- Börekeçi, M. (2009). Dil-Edebiyat İlişkisi Bağlamında Arif Nihat Asya'nın Türkçesi: Destanca, Divanca ve Hakanca. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 25,27-39.
- Canbulat, M. (2017). Türkçe Öğretmen Adaylarının Gençlik Diline İlişkin Görüşlerinin Toplumdilbilimsel Yaklaşımla İncelenmesi. *International Journal of Language Academy*, 5/1,161-173.
- Christmann, P. (2004). Möglichkeiten und Grenzen der Verwendung von Dialekt und Jugendsprache in liturgischen Feiern, GRIN Verlag, Norderstedt.
- Çakır, H. ve Topçu, H. (2005). Bir İletişim Dili Olarak İnternet. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 19, 71-96.
- Çotuksöken, Y. (2008, Kasım 9). Mesajlaşırken yeni bir dil yarattık. Vatan. <http://www.gazetevatan.com/mesajlasirken-yeni-bir-dil-yarattik-207804-ekonomi/> adresinden 27.10.2017 tarihinde alıntılanmıştır.
- Dağabakan, F. Ö. (2017). Türkçe ve Almanca Sosyal Medyada Gençlik Dili. *International Journal of Language Academy*, 5/4, 113-127.
- Ehrmann, H. (2006). Jugendsprache und Dialekt: Regionalismen im Sprachgebrauch von Jugendlichen, München, Beck'sche Reihe.
- Erkuş, A. (2013). *Davranış Bilimleri İçin Bilimsel Araştırma Süreci*(4.Baskı). Ankara: Seçkin Yayınları.
- Gemalmaz, E. (1995). Dil Bilimi ve Dil Bilgisi. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 517,82-85. Hacettepe Üniversitesi Gençlik Araştırmaları ve Uygulama Merkezi. <http://www.hugaum.hacettepe.edu.tr/> adresinden 26.10.2017 tarihinde alıntılanmıştır.
- Henne, H. (1980). Jugendsprache und Jugendgespräche, in: Dialogforschung, hrsg. v. Peter Schröder u. Hugo Steger, (= Jahrbuch des Instituts für Deutsche Sprache; 1980/ Sprache der Gegenwart, Bd. 54), Düsseldorf 1981, S. 373.
- Holmes, J. (2008). An Introduction to Sociolinguistics. (3. b.). Essex: Pearson Education Limited.
- Huber, E. (2008) *Dilbilime Giriş*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- İmer, K. Kocaman, A. ve Özsoy, A. S. (2011). *Dilbilim Sözlüğü*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Kabadayı, O. (2006). Ağ Ortamındaki Türkçeye Genel Bir Bakış. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, XCI 652,298-314.
- Kara, F. (2008). Kısa Mesaj ve Sanal Sohbet(Chat) Dili. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 682,330-341.
- Kocasavaş, Y. (2011). Türkçe Eğitiminde Dil Şuuru İle Zevkinin Anlam Ve Önemi, Bunun Ders Kitaplarında Metinlerle Desteklenmesi.38.*Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi Bildiri Kitabı*.1(1),1049-1056.Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu.

- König, G.Ç. (1991). Toplumdilbilim Açısından “Dil” ve “Dil Türleri” Kavramları Üzerine. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 1, 59-70.
- Löffler, H. (2005). Germanistische Soziolinguistik. Berlin, erich Schmidt Verlag.
- Merchant, G. (2001). Teenagers in cyberspace: an investigation of language use and language change in internet chatrooms. *Journal of Research in Reading*, 24(3), 293-306.
- Moureaux, M.L. (1997). *Sociolinguistique: Les concepts de base*. Liège: Mardaga.
- Sinanoglu, S.O. ve Turan, R. (1997). *Bilim İdeoloji ve Gençlik*. İstanbul: Kasem Ltd. Şti.
- Spolsky, B. (1998). Sociolinguistics. Oxford: Oxford University Press.
- Tattersal, A. (2003). The Internet and French Language. Center for Language in Education Occasional Papers, University of Southampton, ED:477228.
- Ulaş, A. H. ve Sevim, O. (2010). İnternet Ortamındaki Türkçenin Genel Durumu. *Ekev Akademi Dergisi*, 14 (44), 185-192.
- Ünalın, Ş. (2006). *Dil Fukaralığı: Söz Varlığından Söz Darlığına*. Ankara, 47 (8), Ankara: Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü Yayınları.
- Yaman, H. ve Erdoğan, Y. (2007). İnternet Kullanımının Türkçeye Etkileri: Nitel Bir Araştırma. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 3(2), 237-249.
- Yaman, Ö.M. (2013). Türkiye’de Gençlik Sosyolojisi Çalışmalarına Dair Bibliyografik Bir Değerlendirme. *Alternatif Politika Dergisi*, 5(2), 114-138.
- Yazıcı, E. (2001). Üniversite Gençliğinin Sosyo-Kültürel Profili Üzerine Bir Alan Araştırması: Gazi Üniversitesi Örneğı, Ankara: G.Ü. İletişim Fakültesi Yayınları.